

JEROME KLAPKA JEROME

Oni a já

VYŠEHRA D

JEROME
KLAPKA
JEROME

ONIA JÁ

JEROME
KLAPKA
JEROME

Oni a já

VYŠEHRAĐ

Z anglického originálu *They and I*,
přeložil Milan Žáček
Ilustrace na přebalu Adolf Born
Typografie Vladimír Verner
E-knihu vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2016 jako svou 1489. publikaci
Redigovala Blanka Koutská
Odpovědná redaktorka Marie Válková
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 150 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

Translation © Milan Žáček, 2016
Illustrations © Adolf Born, 2016

ISBN 978-80-7429-729-8

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz

„Není to velký dům,“ řekl jsem. „My velký dům nechceme. Dva pokoje navíc a to malé trojúhelníkové zákoutí, které vidíš zaznačené tady na plánu vedle koupelny a které bude jako stvořené pro svobodného mladého muže, nic víc potřebovat nebudeme – každopádně prozatím. Později, kdybychom náhodou někdy zbohatli, můžeme něco přistavět. O kuchyni se budu muset tvé matce zmínit velice šetrně. Co si ten původní architekt mohl asi tak myslet –“

„Kuchyní se nezabývej,“ řekl Dick, „co kulečnicková místnost?“

Způsob, jakým děti v dnešní době skáčou rodičům do řeči, dělá ostudu celé naší zemi. Také bych si přál, aby Dick nese-děl na stole a nekýval nohama. Není to uctivé. „Víš, když já jsem byl malý,“ řekl jsem mu, „moc dobře bych si rozmyslel, jestli budu sedět na stole, skákat otci do řeči –“

„Co je ta věc uprostřed vstupní haly, která vypadá jako nějaká mřížka?“ zeptala se Robina.

„Myslí ty schody,“ pomohl mi Dick.

„A proč to jako schody nevypadá?“ zajímalo Robinu.

„Ale vypadá,“ namítl Dick, „pro lidi, kterým to trochu myslí.“

„To určitě,“ trvala na svém Robina, „vypadá to jako mřížka.“ Robina, s plánkem rozevřeným na kolenou, balancovala na opěradle křesla. Upřímně vzato, nenapadá mě, k čemu

je dobré kupovat těmto lidem židle. Připadá mi, že nikdo z nich netuší, k čemu slouží – tedy s výjimkou jednoho nebo druhého psa. Chtějí mít jen tyto hřady.

„Kdybychom přestěhovali salon do haly a nějak se zbavili toho schodiště,“ uvažovala Robina, „mohli bychom občas uspořádat taneční dýchánek.“

„Ty bys možná nejradši celý dům vyklidila,“ nadhodil jsem, „a nechala jen čtyři holé zdi. Ano, pak bychom víc prostoru určitě měli. Na bydlení bychom si pak postavili nějakou kůlnu na zahradě nebo –“

„Já mluvím vážně,“ přerušila mě. „K čemu je takový salon dobrý? Člověk ho chce jen na to, aby do něj uváděl ten druh lidí, které by doma nejradši ani neviděl. Seděli by v něm, tvářili se nešťastně, stejně jako všude jinde. Kdybychom se mohli zbavit toho schodiště –“

„Ale samozřejmě! Schodiště bychom se zbavit mohli,“ přisvědčil jsem. „Zpočátku by to sice bylo trochu nepraktické, když bychom chtěli jít spát. Ale troufám si tvrdit, že bychom si zvykli. Mohli bychom mít žebřík a lézt do pokojů okny. Nebo bychom se mohli nechat inspirovat Norskem a mít schodiště venku.“

„Byla bych ráda, abys mluvil rozumně,“ řekla Robina.

„Snažím se,“ opáčil jsem, „a také se snažím přivést trochu k rozumu i tebe. V současnosti ses zbláznila do tance. Kdyby bylo po tvém, proměnila bys dům v tančírnu, ke které by byla přilepená nějaká primitivní spací ubikace. Tenhle taneční zápal ti vydrží půl roku. Potom budeš chtít dům proměnit v krytý bazén nebo kluziště, nebo ho budeš chtít vyklidit, aby se v něm dal hrát hokej. Moje představa je možná konvenční. Neočekávám, že pro ni budeš mít pochopení. Představuji si pouze obyčejný křesťanský dům, žádnou tělocvičnu. V tomto domě budou pokoje a k nim povede schodiště. Tobě to možná připadne přízemní, ale v tom domě bude i kuchyně; ačkoliv proč při stavbě toho domu umístili kuchyni zrovna –“

„Nezapomeň na kulečnickovou místnost,“ řekl Dick.

„Zrovna ty bys mohl myslet víc na svou budoucí životní dráhu než na kulečnick,“ upozornila ho Robina. „Možná bys za pár let složil na Oxfordu i první zkoušku. Kdyby měl táta víc rozumu – chci říct, kdyby nebyl nesmyslně shovívavý ke všemu, co se tě týká, do domu by žádný kulečnickový stůl nesměl.“

„Takhle mluvíš jenom proto, že kulečnick hrát neumíš,“ opáčil Dick.

„Zvláštní že tě dokážu porazit,“ ušklíbla se Robina.

„Jednou... za šest týdnů,“ připustil Dick.

„Dvakrát,“ opravila ho Robina.

„Vždyť ty ani nehraješ,“ vysvětloval jí Dick, „jen bezhlavě šťoucháš do koulí a odevzdáváš se Prozřetelnosti.“

„Já do ničeho bezhlavě nešťouchám,“ řekla Robina, „vždycky na něco mířím. Když to zkusíš ty a nevyjde to, řekneš, že je to ‚smůla‘; když to zkusím já a vyjde to, mám podle tebe ‚kliku‘. Typicky mužské uvažování.“

„Oba přisuzujete příliš velkou důležitost počtu dosažených bodů,“ řekl jsem. „Když se pokoušíte s bílou koulí o karambol a zasáhnete ji na špatné straně, takže skončí v kapse, a vaše vlastní koule pokračuje v pohybu a narazí do červené, takže se dopustíte faulu, místo abyste byli naštvaní na sebe –“

„Pokud, drahý otče, seženeš opravdu dobrý stůl,“ přerušil mě Dick, „naučím tě kulečnick hrát jak se patří.“

Opravdu věřím, že si Dick myslí, že kulečnick umí hrát. Stejně je to s golfem. Začátečníci mají vždycky štěstí. „Myslím, že si to užiju,“ říkají vám, „připadá mi, že mám na tuhle hru buňky.“

Mám přítele, jednoho starého námořního kapitána. Je to ten typ člověka, který se tváří spokojeně, když mu leží tři koule v jedné přímce těsně u mantinelu; protože tehdy ví, že dokáže zahrát karambol a zanechá červenou kouli přesně tam, kde ji chce mít. Jednou u nás pobýval jistý irský

mladík jménem Malooney, Dickův spolužák z univerzity, a jelikož venku pršelo, kapitán nadhodil, že Malooneymu vysvětlí, jak by se mladý muž mohl cvičit v kulečnicku, aniž by hrozilo, že přitom protrhne plátno. Naučil ho držet tágo a řekl mu, jak se dělá můstek. Malooney mu byl vděčný a asi hodinu trénoval. Nevykazoval nikterak velký příslib. Byl to nevšedně urostlý mladík a zřejmě nedokázal pochopit, že nehraje kriket. Vždycky, když kouli zasáhl příliš nízko, výsledkem byla zpravidla její ztráta. Abychom nemarnili čas – a eliminovali škody na hracím zařízení –, Dick stál na zadním bodě a já na čelním. Byla to však nebezpečná činnost, a když Dick musel dvakrát chytit kouli, která opustila stůl, dohodli jsme se, že jsme vyhráli, a odvedli ho na svačinu. Večer – ačkoliv nikdo z nás ostatních nehořel touhou pokoušet štěstí podruhé – kapitán nadhodil, že jen tak pro legraci dá Malooneymu pětadesát bodů a zkusí jako první nahrát stovku. Mám-li být upřímný, mne samého hraní kulečnicku s kapitánem nijak zvlášť nebaví. Pokud jde o mne, celá hra spočívá v tom, že obcházím stůl, posílám mu zpátky koule a říkám „Výtečně!“ Než na mne přijde řada, obvykle už je mi jedno, co se děje; všechno jako by hrálo proti mně. Kapitán je laskavý a dobromyslný starý pán, ale způsob, jakým vykřikuje „Faul!“ pokaždé, když nezahraji snadný strk, mne dosti popouzí. Mám chuť mu hodit koule na hlavu a stůl vyhodit z okna. Lze to patrně připsat mé podrážděnosti, jenže u kapitána mne rozčiluje už jen to, jak si nanáší na tágo křídu. Svou vlastní křídu si vždycky nosí v kapsičce vesty – jako by pro něj naše křída nebyla dost dobrá –, a když skončí s jejím nanášením, hrot tága uhladí palcem a ukazovákem a tágem ještě poklepe o stůl. „Už probůh pokračujte ve hře,“ chci mu říct, „a tyhle kousky si strčte za klobouk.“

Kapitán začal faulem hned z čelní čáry. Malooney uchopil tágo, zhluboka se nadechl a zahrál svůj první strk.

Připsal si deset bodů: karambol a všechny tři koule ve

stejně kapse. Karambol zahrál ve skutečnosti dvakrát, ale vysvětlili jsme mu, že podruhé se samozřejmě nepočítal.

„Výtečný začátek!“ pochválil ho kapitán.

Malooney byl spokojený sám se sebou a svlékl si kabát.

Při prvním pokusu zasáhnout červenou Malooneyho koule ji minula tak o třicet centimetrů, našla ji až později a poslala ji do kapsy.

„Devadesát devět ku nule,“ řekl Dick, který jim to počítal. „Nebylo by marné hrát na sto padesát, co říkáte, pane kapitáne?“

„No, rád se o to pokusím,“ opáčil kapitán. „Pokud pan Malooney nebude nic namítat, mohli bychom latku na sto padesát zvednout.“

„Jak si jen přejete, pane kapitáne,“ přisvědčil Rory Malooney.

Malooney svůj náběh ukončil se skóre dvaadvaceti bodů s koulí těsně nad středovou kapsou a červenou u čelní čáry.

„Sto osm ku nule,“ oznámil Dick.

„Až budu chtít slyšet, jak si stojíme,“ zamručel kapitán, „dám vám vědět.“

„Omlouvám se, pane kapitáne,“ řekl Dick.

„Nesnáším, když je při hře tolik hluku,“ dodal kapitán.

Pak neztrácel čas a rozhodl se pro další úder. Zahrál kouli do mantinelu, patnáct centimetrů od čelní čáry.

„Co mám teď dělat?“ zeptal se Malooney.

„Já nevím, co máte dělat,“ odpověděl kapitán, „nechám se překvapit.“

Vzhledem k poloze koule Malooney nedokázal uplatnit veškerou svou sílu. V tomto náběhu vnořil kapitánovu kouli a svou kouli nechal u zadního mantinelu, deset centimetrů od červené koule.

Kapitán zanađával jako námořník, a znovu nic netrefil. Malooney dal potřetí koulím co proto. V panice před ním utíkaly. Vrazily do sebe, vrátily se a opět do sebe bez jakéhokoliv důvodu udeřily. Zdálo se, že zvláště červenou

se Malooneymu podařilo vyděsit k smrti. Obecně vzato je naše červená koule pěkně hloupá – vždycky se chce jen dostat k mantinelu a sledovat průběh klání. V přítomnosti Malooneyho však zjistila, že nikde na stole není v bezpečí. Její jedinou nadějí byly kapsy. Možná jsem se mylil, možná mi rychlost hry šálila zrak, ale připadalo mi, že červená vůbec nečekala, až do ní něco udeří. Když uviděla, jak se k ní rychlostí čtyřiceti mil za sekundu řítí Malooneyho koule, zamířila k nejbližší kapse. Hnala se po stole a hledala kapsy. Pokud v rozrušení nějakou prázdnou kapsu minula, udělala čelem vzad a zalezla si do ní. V určitých chvílích hrůzou seskočila ze stolu a schovala se pod pohovkou nebo za příborníkem. Až vám jí začalo být líto.

Kapitán nahrál legitimních třicet osm bodů a Malooney si jich připočítal čtyřadvacet, načež se už opravdu zdálo, že přichází kapitánova příležitost. Koule byly seřazeny tak, že něco bych nasázel i já sám.

„Šedesát dva ku sto dvaceti osmi. Tak, pane kapitáne, máte to v rukou,“ řekl Dick.

Shromáždili jsme se kolem stolu. Děti zanechaly hraní. Byl to utěšený obrázek: rozzářené mladé tváře prodchnuté očekáváním, starý, ostřílený veterán mžourající podél tága, jako by se bál, aby se mu po sledování Malooneyho nezačalo vzpírat v ruce.

„Teď ho pozorujte,“ zašeptal jsem Malooneymu. „Nevšímejte si jen toho, co dělá, ale zkuste pochopit, proč to dělá. Kouli – při troše cviku – umí zasáhnout každý ňouma. Ale proč ji zasáhnete? Co se stane poté, co ji zasáhnete? Co –“
„Ticho,“ sykl Dick.

Kapitán tágo odtáhl a potom jím jemně dloubl kupředu.

„Hezká rána,“ zašeptal jsem Malooneymu, „tohle je ten typ –“

Místo vysvětlování uvedu, že kapitán tou dobou už příliš kypěl potlačovaným klením, aby ještě dokázal ovládat své nervstvo. Koule pomalu proklouzla kolem červené. Dick

posléze poznamenal, že byste mezi ně nevsunuli ani list papíru. Když člověku řeknete něco takového, někdy ho to utěší, ale jindy ho to pouze rozběsí. Koule klouzala dál a minula i bílou kouli – mezi ni a bílou byste vsunuli celý štos papíru –, načež se spokojeným žuchnutím skončila v levé kapse.

„Proč to dělá?“ zašeptal Malooney. Malooney umí šeptat mimořádně vydatně.

Spolu s Dickem jsem se pak jal co nejrychleji vyvést ženy a děti z pokoje, ale Veronika samozřejmě cestou o něco zakopla – Veronika by dokázala o něco zakopnout i uprostřed Sahary; a o několik dní později jsem uslyšel, jak se zpoza dveří dětského pokoje dere výrazivo, z něhož mi vstávaly vlasy hrůzou. Vešel jsem dovnitř a přistihl Veroniku, jak stojí na stole. Jumbo seděl na klavírní stoličce. I ten ubohý pes se tvářil vyděšeně, ačkoliv v životě si nějaké to klení už určitě vyslechl.

„Veroniko,“ řekl jsem, „nestydíš se? Ty zlobivá holčičko, jak se opovažuješ –“

„To nic,“ odpověděla. „Já to nemyslím nijak zle. On je námořník a já s ním musím takhle mluvit, jinak ani neví, že se na něj obracím.“

Platím pracovitým, svědomitým dámám, aby tuto dívku učily věci, jež jsou správné a patřičné pro její rozvoj.

Říkají jí moudré věci, které pronášel Julius Caesar; postřehy Marka Aurelia, které by jí po náležitém rozvážení mohly napomoci, aby se z ní stala krásná lidská bytost. Stěžuje si, že jí v hlavě vyvolávají zvláštní bzučení, a její matka namítá, že její mozek je patrně kreativního založení a není předurčen k přílišnému paměťovému zatížení – myslí si, že z ní možná něco bude. Než se mi ji s Dickem podařilo vystrkat z pokoje, kapitán musel z úst vypustit dobrý tučet námořnických kleteb. Slyšela je pouze jednou, ale přesto, pokud jsem mohl soudit, si je zapamatovala doslova a do písmene.

Kapitán, poněvadž už nemusel vynakládat veškerou energii k potlačování svých přirozených pudů, se postupně opět dostal do formy a skóre se zanedlouho zastavilo na vyrovnaném stavu sto čtyřicet devět bodů pro oba. Na řadě byl Malooney. Kapitán koule zanechal v rozestavení, které by každého jiného protivníka kromě Malooneyho zkrušilo na duši. Každému jinému protivníkovi kromě Malooneyho by kapitán vyjádřil jízlivou účast. „Obávám se, že koule vám dnes večer nepadají, jak by měly,“ řekl by. Nebo: „Omlouvám se, pane, ale zdá se, že jsem vám toho moc nenechal.“ Dnes večer však kapitán neměl rozpustilou náladu.

„Teď s ním zamete!“ zvolal Dick.

„Pokud by se mu nesebraly koule a nezhaslo se, nenapadá mě, jak by ho teď bylo možné zastavit,“ povzdechl si kapitán.

Malooney mohl položit kouli kamkoliv na stůl. Zamířil na červenou a zasáhl ji – možná by bylo správnější říci, že ji „vyděsil“ –, takže skončila v kapse. Malooneyho koule poté měla celý stůl pro sebe a dostala možnost zahrát sólo – a podařilo se jí rozbít okno. Literáti tomu říkají *pointa*. Jaký to mělo vliv na skóre?

Malooney tvrdil, že vzhledem k tomu, že předtím, než jeho koule opustila stůl, poslal do kapsy červenou, měly by se napřed počítat jeho tři koule, a že tudíž vyhrál. Dick byl toho názoru, že u koule, která skončí v květinovém záhonu, platí, že žádné body nenahrála. Kapitán odmítl být jakkoliv nápomocen. Řekl, že i když kulečník hraje už přes čtyřicet let, něco takového je pro něj naprostá novinka. Já jsem cítil vděčnost, že jsme partii zdárně dohráli, aniž někdo došel tělesné újmy.

Shodli jsme se, že záležitost necháme rozhodnout šéfredaktora časopisu *The Field*.

Ale dodnes zůstává nedořešena. Následujícího rána ke mně kapitán přišel do pracovny. „Pokud jste do toho časopisu ještě nenapsal, neuvádějte mé jméno. Znají mě tam.

Byl bych rád, kdyby se nerozkřiklo, že jsem hrál s mužem, který nedokáže udržet kouli mezi čtyřmi stěnami kulečnickové místnosti.“

„Víte,“ odpověděl jsem, „já sám většinu tamější redakce také znám. Nebývá časté, aby získali tak originální historiku. A pokud získají, neustále se k ní vrací. Sám jsem měl v úmyslu mé vlastní jméno vůbec nezmiňovat.“

„Není pravděpodobné, že se takový problém vyskytne příliš často,“ dodal kapitán. „Na vašem místě bych celou tu věc nechal být.“

Já bych v tom však rád měl jasno. Nakonec jsem šéfredaktorovi napsal pozměněným rukopisem opatrný dopis pod smyšleným jménem a adresou. Nicméně pokud na něj někdy vyšla odpověď, musela mi uniknout.

Já sám žiji s vědomím, že někde v mém nitru dlí poměrně dobrý hráč, ale kéž bych ho dokázal přimět vyjít na světlo boží. Je prostě stydlivý. Zdá se, že není schopen hrát, když přihlížejí cizí lidé. V souvislosti s údery, jež mu nevycházejí před přihlížejícími, byste si ohledně něj vytvořili nesprávný úsudek. Když nablízku nikdo není, hezčí hru abyste pohledali. Kdyby mne, když nablízku nikdo není, viděli lidé, kteří si o sobě myslí bůhvíco, možná by jim brzy spadl hřebínek. Pouze jedinkrát jsem hrál způsobem, jaký dle mého názoru plně činí zadost mé skutečné formě, a můj výkon poté zavedl příčinu k hádce. Pobýval jsem v jednom švýcarském hotelu a druhého večera se mne zeptal jistý vlídný mladík, jenž tvrdil, že četl všechny mé knihy – později se tvářil překvapeně, když zjistil, že jsem napsal více než dvě –, zda bych si s ním nezahrál kulečnickovou partii do sta bodů. Zápas skončil remízou a já jsem zaplatil za stůl. Dalšího večera řekl, že by možná bylo zajímavější, kdyby mi dal náskok čtyřiceti bodů, a já se utrlh a vedl jsem. Závěr byl velmi těsný. Posléze mi navrhl, že bych se měl přihlásit do handicapového turnaje, který tam právě pořádali.

Na to jsem mu řekl: „Obávám se, že na to nejsem dostatečně dobrý hráč. Klidné klání jen tak ve dvou je jedna věc; ale při turnaji a před diváky –“

„Tím bych se na vašem místě netrápil,“ opáčil, „jsou tu lidé, kteří hrají hůř než vy – pár by se jich našlo. Strávíme příjemný večer.“

Byla to pouze přátelská soutěž. Zaplatil jsem dvacet marek a dostal jsem k dobru sto bodů. Za prvního soupeře jsem si vylosoval upovídaného chlapíka, který začínal na minus dvaceti bodech. Prvních pět minut jsme toho ani jeden příliš mnoho nepředvedli, a já potom nahrál čtyřiačtyřicet bodů.

Od začátku do konce to ani v nejmenším nebyla věc náhody. V životě jsem nezakoušel větší úžas. Připadalo mi, jako by všechno nahrálo mé tágo.

Můj protivník žasl ještě víc než já. Když jsem ho míjel, zaslechl jsem, jak utrousil:

„Kdo dal tomu muži handicap?“

„To jsem byl já,“ odvětil vlídný mladík.

„Aha,“ řekl můj protivník, „je to tedy váš přítel?“

Určité večery prostě patří vám. Za necelé tři čtvrti hodiny jsem měl dvě stě padesát bodů. Svému protivníkovi – který měl nakonec plus šedesát tři bodů – jsem vysvětlil, že toho večera jsem hrál naprosto výjimečně. Řekl, že o podobných případech už slyšel. Když jsem od něj odcházel, hlasitě něco vytýkal rozhodčím. Nakonec to nijak milý člověk nebyl.

Poté už mi na výhře nezáleželo, a to samozřejmě mělo fatální důsledky. Čím méně jsem se snažil, tím nemožnější se mi zdálo udělat něco špatně. Nakonec jsem u stolu zůstal s jedním mužem z jiného hotelu. Už jen proto si myslím, že jsem měl ten turnaj vyhrát. Náš hotel na každý pád nechtěl, aby slavil úspěch někdo cizí.

Všichni se kolem mne tudíž shlukli a dávali mi dobré rady, prosili mne, abych si dával pozor; což mělo přirozeně

za následek, že jsem se zničehonic vrátil ke své obvyklé kulečnickové formě.

Nikdy předtím ani poté jsem nehrál tak, jak jsem hrál ten týden. Dokázalo mi to nicméně, čeho jsem schopen. Měl bych si obstarat nový stůl, tentokrát už s pořádnými kapsami. S těmi našimi současnými není něco v pořádku. Koule do nich zapadnou a potom zase vyskočí. Vypadá to, jako by je v nich něco vyděsilo. Vyskočí ven celé rozechvělé a drží se v těsné blízkosti mantinelu.

Také bych si měl obstarat novou červenou kouli. Mám dojem, že naše červená musí být velice stará. Zdá se mi, jako by byla neustále unavená.

„Ta kulečnicková místnost,“ řekl jsem Dickovi. „Umím si představit, jak bychom ji mohli poměrně snadno zřídit. Když přidáme tři metry k současné mlékárně, získáme dostatečný prostor. Doufám, že to bude stačit i pro tvého kamaráda Malooneyho. Salon je tak malý, že je v tomto ohledu nepoužitelný. Možná se rozhodnu – jak navrhovala Robina – ,přestěhovat ho do haly‘. Ale to schodiště tam zůstane. Pokud jde o tance, soukromá divadelní představení – o věci, které by vám dětem bránily tropit neplechu – mám určitý nápad, s nímž tě obeznámím později. Kuchyně –“

„Můžu mít vlastní pokoj?“ zeptala se Veronika.

Veronika seděla na podlaze, podpírala si rukou bradu a civěla do ohně. Veronika, za oněch vzácných chvil, když si dává pokoj od rošťáren, mívá zbožný, nepřítomný výraz, který u cizích o ní vyvolává mylný dojem. Guvernantky, které ji dosud dostatečně neznají, bývají na pochybách, zda v těchto okamžicích činí správně, když se ji snaží mermocí přimět k probírání historických dat a násobilky. Mí přátelé básníci, když na Veroniku nečekaně narazí, jak stojí u okna a upírá zrak vzhůru k večernici, propadají dojmu, že má vidění, dokud se k ní nepřiblíží a nezjistí, že cucá mentolku.

„Moc ráda bych měla svůj vlastní pokoj,“ dodala Veronika.

„To by byl ale pokoj!“ poznamenala Robina.

„Každopádně by mi z celé postele netrčely tvoje vlásenky,“ zamumlala Veronika zasněně.

„To se mi líbí!“ zvolala Robina, „proč –“

„Ty jsi odolnější než já,“ pokračovala Veronika.

„Přál bych ti vlastní pokoj, Veroniko,“ vmísil jsem se do hovoru. „Jen se bojím, že místo jednoho neuklizeného pokoje v domě – pokoje, z něhož mi stydne krev v žilách pokaždé, když ho zahlédnu otevřenými dveřmi, a ty dveře bývají zpravidla dokořán –“

„Já nejsem nepořádná,“ skočila mi Robina do řeči, „to určitě ne. I ve tmě vím, kde všechno je – kdybyste to vy ostatní nedávali jinam.“

„Neznám jinou dívku, která by byla tak nepořádná jako ty,“ řekl Dick.

„Ale kdepak,“ hájila se Robina, „to jsi ještě neviděl pokoje jiných dívek. Podívej se na svůj pokoj v Cambridgi. Maloney říkal, že u vás hořelo, a my mu napřed všichni věřili.“

„Když muž pracuje –“ začal Dick.

„Musí mít k práci uklizené místo,“ nadhodila Robina.

Dick si povzdechl. „S tebou se nemá cenu bavit. Ty nevidíš ani svoje vlastní nedostatky.“

„Vidím je,“ řekla Robina, „vidím je víc než všichni ostatní. Dožaduji se pouze spravedlnosti.“

„Ukaž mi, Veroniko,“ řekl jsem, „že si zaslouhuješ mít vlastní pokoj. V současnosti to vypadá, jako bys za svůj pokoj považovala celý dům. Na kriketovém trávníku jsem našel tvoje kamaše. Z okna na schodišti se třepotá část tvého oděvu – kousek, jenž by si ryzí dáma přála skrývat před okolním světem –“

„Dala jsem to ven k vyspravení,“ vysvětlovala Veronika.

„Otevřela jsi dveře a vyhodila to ven. Tehdy jsem ti to i řekla,“ připomněla jí Robina. „Totéž děláš i s botami.“

„Na to, jak jsi velká, jsi příliš rozverná,“ upozornil ji Dick. „Snaž se být méně temperamentní.“

„Také bych si přál, Veroniko,“ pokračoval jsem, „abys tak lehkovážně všude nenechávala svůj hřeben. Pokud jde o tvé rukavice – pátrání po tvých rukavicích se stalo naší hlavní zimní radovánkou.“

„Lidé je hledají na tak legračních místech,“ řekla Veronika.

„To bezesporu. Ale poctivě si přiznej, Veroniko,“ řekl jsem, „že je na legračních místech občas nacházíme. Při hledání tvých věcí, Veroniko, se člověk naučí, že nesmí nikdy propadat zoufalství. Pokud v domě nebo v okruhu půl míle mimo něj zůstává dosud neprobádaný kout, nelze ztrácet naději.“

Veronika se stále zasněně dívala do ohně.

„Řekla bych, že za to může zděděné.“

„Co za to může?“ zeptal jsem se.

„Chce říct ‚dědičnost‘,“ přispěchal s odpovědí Dick, „spratek jeden drzý! Divím se, že ji necháš, aby s tebou mluvila tímhle způsobem.“

„Navíc,“ dodala Robina, „jak vám neustále připomínám, tatínek je literát. To už patří k jeho povaze.“

„Pro nás děti je to těžké,“ posteskla si Veronika.

Všichni jsme se shodli – s výjimkou Veroniky –, že je nejvyšší čas, aby šla spát. Coby předsedající jsem se zhostil úkolu současnou debatu uzavřít.

„Chceš říct, drahý otče, že jsi ten dům opravdu koupil,“ ptal se Dick, „nebo se o něm jenom bavíme?“

„Tentokrát už jsem to, Dicku, udělal,“ odpověděl jsem.

Dick nasadil vážný výraz. „Je takový, jaký jsi chtěl?“

„Ne, Dicku,“ odvětil jsem, „není takový. Chtěl jsem starosvětský, malebný, rozlehlý příbytek s mnoha zákoutími, samý štít, břechtan a arkýřové okno.“

„Mícháš jablka s hruškami,“ přerušil mě Dick, „štíty a arkýřová okna se k sobě nehodí.“

„Dovol, abych ti oponoval, Dicku. V domě, který jsem chtěl, se k sobě hodí náramně. Je to dům ve stylu, na jaký narazíš ve vánočních speciálech. Já sám jsem ho nikde jinde neviděl, ale hned se mi zalíbil. Nestojí příliš daleko od kostela a v noci se umí rozkošně rozzářit. ‚Jednoho dne,‘ říkal jsem si jako malý chlapec, ‚ze mě bude chytrý pán a budu žít přesně v takovém domě.‘ Byl to můj sen.“

„A ten dům je jaký? Ten, co jsi ho nakonec koupil,“ zeptala se Robina.

„Maklér tvrdí, že se dá vylepšit. Zeptal jsem se ho, k jaké architektonické škole by ho přiřadil. Podle něj to musela být nějaká místní škola a podotkl – a já myslím, že pravdivě –, že v dnešní době se takové domy už nestaví.“

„Je u řeky?“ chtěl vědět Dick.

„No, spíš u silnice,“ odpověděl jsem, „řekl bych, že k řece to od něj bude přes tři kilometry.“

„A kolik nejkratší cestou?“ zajímalo Dicka.

„To je ta nejkratší cesta,“ vyjevil jsem mu, „hezčí cesta vede přes les, ale ta je asi o třetinu delší.“

„Ale vždyť jsme se dohodli, že má stát blízko řeky,“ připomněla mi Robina.

„Také jsme došli k názoru, že by měl stát na písčité půdě s výhledem na jihozápad,“ řekl jsem. „V domě má výhled na jihozápad pouze jediná část, a to zadní dveře. Zeptal jsem se realitního agenta i na písek. Poradil mi, pokud bych měl zájem o písek v jakémkoliv množství, abych požádal o odhad, na kolik by to přišlo u železniční společnosti. Chtěl jsem dům na kopci. Na kopci stojí, ale před ním se vypíná ještě vyšší kopec. Ten druhý kopec jsem nechtěl. Chtěl jsem ničím nerušený výhled na jižní polovinu Anglie. Chtěl jsem lidi vyvést před dům a krmit je historkami o tom, jak za jasných dnů dohlédneme až k Bristolskému zálivu. Možná by mi nevěřili, ale bez toho druhého kopce bych mohl dál vést svou a oni by si nemohli být jisti – tedy stoprocentně jisti –, jestli jim nevěším bulíky na nos.“

Osobně bych nepohrdl ani domem, kde se něco stalo. Mně osobně by se zamlouvala i nějaká ta krvavá skvrna – nic přehnaně výrazného, spíše úhledná, nenápadná skvrna, které by nevadilo, že bude většinu času prodlévat ve skrytu pod rohožkou a jen občas se odhalí pro pobavení hostů. Doufal jsem, že by v domě mohl být i duch. Nemyslím jednoho z těch hlučných duchů, kteří zjevně ani nevědí, že jsou mrtví. Představoval bych si ducha nějaké dámy, vlídný přízrak vyznačující se tichými, elegantními způsoby. Tento dům vypadá velice prakticky a střízlivě, a to je i moje hlavní námitka, kterou vůči němu chovám. Také je v něm ozvěna. Pokud se vydáte na konec zahrady a hlasitě zakřičíte, dům vám odpoví. Je to jediná legrace, kterou si s ním můžete užít. I tak vám ale odpoví tónem, kdy cítíte, že celou věc

považuje za pošetilost –, že to dělá, jen aby vám vyhověl. Je to jeden z těch domů, které působí dojmem, že neustále myslí na své poplatky a daně.“

„Existuje vůbec nějaký důvod, proč jsi ho koupil?“ zeptal se Dick.

„Ano, Dicku,“ odpověděl jsem. „Toto předměstí už nás všechny unavuje. Chceme žít na venkově a mít se dobře. Chceme-li žít na venkově s určitým pohodlím, je zapotřebí, abychom tam měli dům. Pokud to uznáme, je nasnadě, že si dům musíme buď postavit, nebo ho musíme koupit. Já osobně bych dům nestavěl. Talboys si dům postavil. Znáš Talboyse. Když jsem ho poznal, předtím, než s onou stavbou započal, byl to dobrosrdečný brach, který měl pro každého jen vlídné slovo. Stavitel ho ujišťuje, že za dvacet let, až bude mít nátěr čas přirozeně zblednout, bude jeho dům jako ze žurnálu. V současnosti v Talboysovi z pouhého pohledu na onen dům kypí žluč. Rok co rok ho ujišťují, že až se vstřebá vlhkost, bude stále méně trpět revmatem, zimnicí a houserem. Kolem zahrady má živý plot; je pětáctyřicet centimetrů vysoký. Aby mu na pozemek nelezli kluci, oběhnal zahradu plotem z ostnatého drátu. Jenže takový plot neskýtá žádné soukromí. Když Talboysovi pijí na trávníku kávu, obvykle je pozoruje hlouček lidí z vesnice. Na zahradě mají stromy; víš, že to jsou stromy, protože ke každému je připevněná cedulka, která ti sděluje, s jakým stromem máš tu čest. Prozatím jsou si velmi podobné. Talboys odhaduje, že za nějakých třicet let jim budou dopřávat stín a pohodlí, jenže teď doufá, že tou dobou už bude mrtvý. Já chci dům, který už má všechny tyto neduhy za sebou; nechci strávit zbytek života výchovou mladého a nezkušeného příbytku.“

„Ale proč zrovna tenhle,“ naléhala na mě Robina, „pokud, jak sám říkáš, jsi takový dům nechtěl?“

„Protože, má milá, se od domu, jaký jsem chtěl, liší méně než jiné domy, které jsem si prohlédl. Když jsme mladí, rozhodujeme se, že se pokusíme získat to, co chceme; když

dospějeme do uvážlivějšího věku, docházíme k závěru, že se pokusíme chtít to, co dokážeme získat. Šetří to čas. Během uplynulých dvou let jsem si prohlédl nějakých šedesát domů a v celém tomto množství se našel pouze jeden dům, o který jsem doopravdy stál.

Doposud jsem si ten příběh nechával pro sebe. Ještě teď cítím roztrpčení, když si na to vzpomenu. Neřekl mi o něm žádný realitní agent. Náhodou jsem se ve vlaku seznámil s jedním mužem. Měl na oku monokl. Kdybych se s ním setkal ještě jednou, udělal bych mu druhý. Vysvětlil to tak, že prý zažil jistou nepříjemnost s golfovým míčkem, a v dané chvíli jsem mu věřil. Během rozhovoru jsem se mu zmínil, že sháním dům. Ono místo mi popsal a já se pak nemohl dočkat, až někde zastavíme. Když vlak konečně přijel na nádraží, vystoupil jsem a nejbližším spojem jsem se vydal zpátky. Nečekal jsem ani na oběd. Měl jsem s sebou kolo a okamžitě jsem do zmíněné lokality vyrazil. Bylo to... no, byl to přesně dům, jaký jsem chtěl. Kdyby zničehonic zmizel a já zjistil, že ležím v posteli, celá tato záležitost by mi připadala racionálnější. Dveře mi otevřel sám majitel. Měl vystupování vojáka na odpočinku. To, že je majitelem oné nemovitosti, jsem se dozvěděl až posléze.

„Dobré odpoledne,“ pozdravil jsem, „pokud by vás to neobtěžovalo, rád bych se tu v domě porozhlédl.“ Stáli jsme v dubem obkládané hale. Povšiml jsem si vyřezávaného schodiště, o němž mi říkal muž z vlaku, a také tudorovských krbů. Jiných věcí jsem si povšimnout nestačil. Vzápětí jsem totiž ležel na zádech uprostřed štěrkové příjezdové cesty, před zavřenými dveřmi. Vzhlédl jsem. V jednom okénku jsem zahlédl vykukující tvář onoho šílence. Byla to ničemná tvář. V ruce třímal pistoli.

„Napočítám do dvaceti,“ řekl. „Jestli do té doby nebudete za brankou, začnu střílet.“

Cestou k brance jsem pečlivě počítal. Dostal jsem se k osmnáctce.

Musel jsem hodinu čekat na další vlak. A tak jsem celou věc probral s přednostou tamější stanice.

„Ano,“ řekl, „někdy se tam něco doopravdy semele.“

„Zdá se mi, že už to začalo,“ já na to.

„To je tím indickým sluncem. Leze jim na mozek. Máme tady v okolí dva takové. Jsou docela potichu, dokud se něco nestane.“

„Kdybych tam zůstal o dvě vteřiny déle, domnívám se, že by mi něco udělal.“

„Je to moc pěkný dům,“ souhlasil přednosta, „ani moc velký, ani moc malý. Je to přesně ten typ domu, jaký lidé podle všeho hledají.“

„Vůbec nezávidím dalšímu člověku, který ho objeví.“

„On sám se do něj nastěhoval asi před deseti lety,“ řekl přednosta. „Od té doby mu nabídlo už snad tisíc lidí, že by od něj ten dům odkoupili. Napřed se jim dobrosrdečně smál a vysvětloval, že má v úmyslu tam žít sám, v klidu a tichu, dokud nezemře. Dva ze tří lidí vyjádřili ochotu do té doby počkat a navrhovali mu ujednání, na jehož základě by jim mohl dům připadnout třeba hned týden po pohřbu. Posledních několik měsíců je to ale horší než kdy předtím. Počítám, že jste zhruba osmý člověk, co tam tento týden zašel, a to máme teprve čtvrtek. Před tím starcem musí člověk snad smeknout.““

„A střílel po něm?“ zeptal se Dick, „střílel po dalším člověku, co se mu tam nachomýtl?“

„Ale no tak, Dicku,“ řekla Robina, „vždyť je to jen povídačka. Řekni nám další, tati.“

„Nevím, co myslíš tou povídačkou, Robino,“ řekl jsem. „Pokud chceš naznačit –“

Robina řekla, že nic naznačit nechce; ale já dobře věděl, že chce. Jelikož jsem spisovatel a na živobytí si musím vydělávat vyprávěním příběhů, lidé si myslí, že neznám nic, co by byla pravda. Roztrpčuje vás, že ostatní pochybují o vašich slovech, když přeháníte, že se vám vaši nejbližší posmívají,

když se zoufale snažíte držet holé, nepřikrášlené pravdy – co vás má potom ponoukat, abyste říkali pravdu? Jsou chvíle, kdy si skoro říkám, že už budu vždycky jenom lhát.

„Tak abys věděla, to vyprávění je pravdivé, na mnoha místech. Pomínu tvoji lhostejnost vůči nebezpečí, jež mi hrozilo, ačkoliv citlivá dívka by ve fázi, kdy padne zmínka o střelné zbrani, dala průchod znepokojení. V každém případě jsi na konci mohla pronést něco příjemnějšího než pouhé: ‚Řekni nám další.‘ Ne, dalšího zájemce po příchodu nezastřelil, a to z toho důvodu, že hned příštího dne jeho manželka, vyděšená tím, k čemu došlo, zajela do Londýna, aby se poradila s odborníkem – a ukázalo se, že to bylo za pět minut dvanáct. Chudák bývalý voják zemřel o půl roku později v soukromém blázinci, jak jsem se dozvěděl od přednosty, když jsem letos na jaře opět projížděl jeho přestupní stanicí. Dům připadl jeho synovci, který v něm nyní žije. Je to poměrně mladý muž s početnou rodinou, a lidé už vědí, že dům není na prodej. Celý tento příběh se mi jeví dosti smutný. Celou potíž sice mohlo nastartovat indické slunce, jak se domnívá přednosta, nicméně konec bezpochyby uspíšilo všechno to trápení, jemuž byl ten nebohý pán vystaven, a já sám jsem mohl skončit s kulkou v těle. Utěšuje mě pouze pomýšlení na monokl toho pitomce, který mě tam poslal.“

„A žádné další domy už za nic nestály?“ zeptal se Dick.

„Měly jisté nedostatky,“ odušil jsem. „Třeba jeden dům v Essexu. Byl mezi prvními, které jsme si jeli s vaší matkou prohlédnout. Když jsem na něj četl inzerát, téměř jsem štěstím ronil slzy. Kdysi to bylo opatství. Cestou do Greenwiche tam přespala královna Alžběta. Inzerát doplňovala i fotografie oné nemovitosti. Kdyby to byla pouhá kresba, ničemu z toho bych nevěřil. Na Charing Cross to bylo necelých dvacet pět kilometrů. Majitel tvrdil, že cena je k jednání.“

„Předpokládám, že to byla habaďůra,“ poznamenal Dick.

„Pokud něco, ten inzerát vůbec nedocenil přitažlivost onoho domu. Vytykám mu pouze to, že se v něm nepsalo

o všem ostatním. Nepsalo se v něm například o tom, že od časů královny Alžběty prošla celá čtvrt značnou proměnou. Nepsalo se v něm o tom, že vchod se nachází mezi hostincem a prodejnou smažených ryb, ani o tom, že na konci zahrady vybudovala Východoanglická železniční společnost překladiště zboží, nebo že se z oken salonu nabízí pohled na rozlehlý chemický závod a z oken jídelny, která byla za rohem, zase do dvora kamenictví. Jinak ten dům sám o sobě byla učiněná pohádka.“

„Ale jaký to má smysl?“ divil se Dick. „K čemu si realitní agenti myslí, že je to dobré? Copak předpokládají, že si někdo koupí dům jen tak po přečtení inzerátu, aniž by se na něj jel podívat?“

„Kdysi jsem se jednoho agenta s realitami přesně na tohle zeptal,“ odpověděl jsem. „Rekl mi, že to dělají především proto, aby povzbudili majitele – člověka, který se dům snaží prodat. Prozradil mi, že když se někdo snaží rozloučit s domem, musí si od lidí, kteří si ho přijdou prohlédnout, vyslechnout tolik výtek, že kdyby se za dům někdo nepřimluvil – nezdůraznil všechno, co je na něm dobré, a nebagatelizoval nedostatky –, nakonec by se za svůj příbytek styděl natolik, že by ho chtěl někomu darovat nebo ho vyhodil do povětří s použitím dynamitu. Dodal, že se smíří se statutem majitele domu pouze díky tomu, že si přečte inzerát v katalogu. Svěřil se mi, že jeden jeho klient se svůj dům pokoušel prodat celá léta – ale pak si v kanceláři náhodou přečetl jeho popis z agentova pera. Nato se vydal rovnou domů, sundal ceduli s oznámením o prodeji a od té doby v domě zcela spokojeně žije. Z tohoto hlediska má tento systém své odůvodnění; jenže pro člověka, který dům shání, to žádná výhra není.“

Jeden realitní agent mě poslal na jednodenní cestu, abych si prohlédl dům stojící uprostřed cihelny a s výhledem na Velký spojovací kanál. Zeptal jsem se ho, kde je ta řeka, o níž se zmiňoval. Vysvětlil mi, že teče za kanálem,

ale o něco níže, což je jediný důvod, proč není z domu vidět. Zeptal jsem se ho i na malebnou vůkolní scenerii. Vysvětlil mi, že je o něco dál za zatáčkou. Zdálo se, že mě považuje za pošetilce, který očekává, že všechno, čeho se mu žádá, najde hned za dveřmi. Navrhl mi, abych cihelnu – pokud se mi tedy nezamlouvá – skryl za stromy. Navrhl mi výsadbu blahovičníků. Připomněl mi, že blahovičníky rostou vážně rychle. Také mi připomněl, že z nich lze získávat olej.

Další dům jsem si jel prohlédnout do Dorsetshiru. Podle inzerátu se v něm nacházel „patrně nejdokonalejší zachovaný exemplář normanského oblouku na území jižní Anglie“. Zmínku o něm bylo možné nalézt u Dugdalea a pocházel ze třináctého století. Nevím přesně, co jsem očekával. Namlouval jsem si, že i za oněch časů museli existovat padouši disponující pouze skromnými prostředky. Ten či onen loupeživý baron, na nějž zbyla pouze chudá část země, se musel spokojit s útulným malým hrádkem. A několik takových budov, skrytých v málo navštěvovaných oblastech, uniklo zkáze. Civilizovanější potomci je následně přizpůsobili pozdějším požadavkům na bydlení. Než vlak přijel do Dorchesteru, v duchu jsem si vytvořil představu čehosi mezi zmenšeninou londýnského Toweru a středověkou verzí stratfordské chalupy Ann Hathawayové. Před očima mi tanul obraz podzemních kobek a padacího mostu, možná i tajné chodby. Lamchick tajnou chodbu má – vede zpoza jakéhosi portrétu v jídelně k zadní stěně kuchyňského komína. V domě ji využívají k ukládání stolního prádla. Myslím, že je to škoda. Původně samozřejmě chodba vedla o něco dále. Místní farář, jinak též tak trochu amatérský historik, je přesvědčen, že ústí někde na hřbitově. Majiteli domu, panu Lamchickovi, jsem řekl, že by ji měl nechat otevřít, ale jeho manželka na ni nechce vůbec sahat. Má za to, že nejlepší je taková, jaká je. Já v tajných chodbách vždycky nacházeli zalíbení. Došel jsem k závěru, že bych nechal opravit padací most a dodal mu na praktičnosti. Novátorské a oku lahodící by

bylo, kdybych ho po obou stranách osadil truhlíky s květinami.“

„A opravdu tam ten padací most byl?“ zeptal se Dick.

„Žádný padací most tam nebyl,“ ujistil jsem ho. „Do domu se vcházelo čímsi, co majitel nemovitosti nazval zimní zahradou. Nebyl to typ domu, k němuž by padací most ladil.“

„A co ty normanské oblouky?“ zajímalo Dicka.

„Nikoliv oblouky, nýbrž *oblouk*,“ opravil jsem ho. „Onen normanský oblouk se nacházel dole v kuchyni. Byla to kuchyně zbudovaná ve třináctém století – a zjevně se s ní od té doby téměř nic nedělalo.“

Domnívám se, že původně to musela být mučírna – takovým působila dojmem. Myslím, že vaše matka by takové kuchyni leccos vytkla, tedy když by začala přemýšlet nad kuchařkou. Než by ji zaměstnala, musela by si ji vzít stranou a zeptat se jí:

„Nevadilo by vám vařit v temné kobce?“

Některým kuchařkám to vadí. Zbytek domu bych popsal jako současný kombinovaný styl. Předposlední nájemník k němu třeba přistavěl koupelnu z vlnitého plechu.

Pak tu byl ten dům v Berkshiru, kam jsem vzal na prohlídku i vaši matku a přes jehož pozemek protékal pstruhový potok. Představoval jsem si, že si po obědě vyjdu ven a k večeři si nachytám pstruhy, nebo pozvu nóbl známé, aby si do mého ‚berkshirského zákoutí‘ přijeli na několik dní zarybařit. Kdysi jsem se seznámil s jistým mužem, z nějž je dnes baronet. Ten na rybaření nedal dopustit. Napadlo mě, že bych mohl pozvat jeho. Ve Strípcích ze společnosti by se pak objevila noticka: ‚Mezi dalšími význačnými hosty...‘ – víte, jak se to píše. Už jsem měl ten odstavec v duchu přichystaný. Pozoruhodné je jen to, že jsem si nekoupil prut.“

„Žádný pstruhový potok tam nebyl?“ zeptala se Robina.

„Potok tam byl,“ odpověděl jsem, „potoka tam ve skutečnosti bylo až příliš. Byl tím prvním, čeho si všimla vaše matka. Zaregistrovala ho čtvrt hodiny předtím, než jsme

k němu dospěli – než jsme vůbec poznali, že je to on. Když jsme pak jeli zpátky do města, koupila si flakonek s čichací solí, tedy vlastně celou láhev.

Z toho potoka ji rozbolela hlava a mě popadla zuřivost. Realitní kancelář byla přímo naproti nádraží. Cestou zpátky jsem si vyhradil půl hodiny na to, abych místnímu makléři sdělil, co si o něm myslím, a pak mi ujel vlak. Stihl bych ho, kdyby mě nechal celou dobu mluvit, ale přerušoval mě. Řekl mi, že za to můžou lidé z papírny – že s nimi o tom už nejednou mluvil; domníval se, že se mi žádá především účastného slova. Ujistil mne, dal mi na to své makléřské slovo, že kdysi to pstruhový potok vskutku býval. Rybařil v něm Isaac Walton – předtím, než tam otevřeli tu papírnu. Měl za to, že by se dalo zakoupit menší hejno pstruhů, sameců a samic, a ti by se do něj mohli vypustit; nejlépe nějaký odolnější druh, zvyklý bojovat s nepřízní osudu. Sdělil jsem mu, že nehledám místo, kde bych si mohl hrát na Noema, a když jsem odcházel, vyjevil jsem mu svůj úmysl okamžitě navštívit svého právního zástupce, aby na něj podal trestní oznámení za to, že si dovolil se mnou hovořit jako s hlupákem. Načež si i on nasadil klobouk a okamžitě přešel ulici za *svým* právním zástupcem, aby na mne podal trestní oznámení pro urážku na cti.

Myslím, že v mém případě si to nakonec rozmyslel. Ale tato aprílová vrtošivost mě už unavuje. Tento dům, který jsem po tom všem koupil, není moje vysněné hnízdečko, ale má potenciál. Necháme si sem vsadit okna s tabulkami zalévanými do olova a zkrášlíme komíny. Možná nad dveře připevníme číslo – pitoreskní pětka vypadá vždycky hezky. Až s tím vším budeme hotovi, budeme z něj mít prakticky vzato tudorovské panské sídlo. Po starém tudorovském sídle jsem vždycky toužil. Pokud vím, není jediný důvod, proč by se s tímto domem neměly pojít i nějaké historiky. Proč bychom neměli mít pokoj, kde se kdysi vyspal někdo slavný? Nebudeme mít královnu Alžbětu. Královna

Alžběta už je otřepaná. Navíc nevěřím, že by to byla milá osoba.

Co takhle královna Anna? Podle všech líčení to byla klidná a vlídná stará paní, která by nebyla nijak na obtíž. Nebo co třeba Shakespeare? Ten neustále pendloval mezi Londýnem a Stratfordem. Tolik z ruky by to k nám zase neměl. ‚Pokoj, kde spal Shakespeare!‘ To je ale novátorská představa. Zdá se, že na Shakespeara si nikdy nikdo nevzpomene. Je tam ta postel s nebesy. Vaší mámě se vůbec nelíbí. Bude tvrdit, že se v ní kdovíco skrývá. Stěny bychom mohli ověsit výjevy z jeho divadelních her a nade dveře bychom mohli umístit jeho bustu. Když mě nechají všichni na pokoji a nebude mě nic trápit, nejspíš nakonec sám uvěřím, že tam doopravdy spal.“

„Co skříně?“ nadhodil Dick. „Matička se jich bude hlasitě dožadovat.“

Tato vášeň obyčejné ženy pro skříně je zhola nevysvětlitelná. Nepochybuji, že její první žádost v nebi bude znít: „Mohla bych dostat skříně?“ Kdyby bylo po jejím, ve skříních by měla schovaného i manžela a děti; byla by to její představa ideální domácnosti, všichni odloženi a zabaleni s kouskem kafru ve své vlastní skříně. Kdysi jsem poznal ženu, která byla šťastná – na ženu. Žila v domě s devětdvaceti skříněmi; myslím, že ho musela postavit také žena. Řada z oněch skříní byla prostorná a měla dveře, jež se nijak nelišily od jiných dveří. Návštěvy si v tom domě obvykle popřály dobrou noc, a mizely i se svíčkami ve skříních, načež se z nich vyděšeně potácely ven. Jeden ubohý pán – jak mi vylíčil její manžel –, který musel sejít do přízemí pro něco, co si tam zapomněl, a při návratu nebyl s to narazit na nic jiného než skříně, propadl zoufalství a nakonec v jedné skříně strávil noc. U snídaně sbíhali hosté ze schodů a otevírali dveře skříní, přičemž do nich hlaholivě přáli ‚Dobré ráno‘. Když byla dotyčná žena venku, nikdo v domě neměl

tušení, kde se co nachází; a když se domů vrátila, jen ona sama věděla, kde by se to mělo hledat.

Ovšem jednou, když bylo třeba jednu z oněch devětaadvaceti skříní dočasně vyklidit kvůli opravě, se podle slov svého manžela více než tři týdny ani jednou neusmála – a to až do okamžiku, kdy truhláři definitivně odešli a skříň byla opět v provozuschopném stavu. Řekla, že nemít možnost odložit si někam věci jí velice mátló.

Obyčejná žena nestojí o dům v tom běžném slova smyslu. Chce něco, co postavili skřítci. Myslíte si, že jste objevili ideální dům. Ukážete jí adamsovský krb v salonu. Poklepete deštníkem na táflování v hale a upozorníte ji: ‚Dub, výhradně dub.‘ Poukážete na výhled z okna, obeznámíte ji s místní legendou. Když přitiskne čelo k tabulce, uvidí strom, na kterém byl ten muž oběšen. Obšírně se zmíníte o slunečních hodinách; podruhé poukážete na adamsovský krb.

„To všechno je moc hezké,“ odpoví vám, „ale kde budou spát děti?“

Je to tak skličující.

Pokud to nejsou děti, je to voda. Chce vodu – chce vědět, odkud se bere. Ukážete jí, odkud se bere.

„Cože, z tak odporného místa?!“ vyhrkne.

Nespokojena je stejně, ať ji čerpáte ze studny, nebo je to voda, která spadla z nebe a uchováváte ji v nádržích. Ve vodu Matky Přírody nemá pražádnou důvěru. Žena nikdy neuvěří, že dobrá může být i voda, která nepochází z vodárny. Žije v domnění, že vodárenská společnost každé ráno vyrobí čerstvou vodu podle nějakého starobylého rodinného receptu.

Pokud se vám podaří ji přimět, aby se s vodou smířila, pojme jistotu, že špatně táhnou komíny; vypadají, jako by špatně táhly. Jenže jí řeknete, že komíny jsou nejlepší část celého domu. Vyjdete s ní ven a necháte ji, aby se na ně

podívala. Jsou to nefalšované komíny z šestnáctého století s okrasnými prvky.

Že by špatně táhly? Nic tak přízemního by nečinily. Žena vyjádří naději, že máte pravdu, a pokud špatně táhnout budou, navrhuje instalaci stříšky.

Poté chce vidět kuchyni – kde je kuchyně? Vy nevíte, kde je. O kuchyni jste se nezajímali. Kuchyně samozřejmě někde musí být. Vydáte se ji hledat. Když ji najdete, žena se začne trápit, protože je na druhém konci domu od jídelny. Poukážete na výhodu, že vás v ní nebudou obtěžovat všemožné kuchyňské pachy. V tu ránu přejde do osobní roviny; řekne vám, že hned vrčíte, když máte studenou večeři, načež ve svém dopálení obviní celé mužské pokolení z nepraktičnosti. Už jen pohled na prázdný dům probouzí v ženě rozmrzelost.

Kamna jsou samozřejmě špatná. Kuchyňská kamna jsou špatná vždycky. Slíbíte jí, že si může obstarat nová. Za půl roku bude chtít zpátky ta stará; ale říkat jí to by bylo příliš kruté. Příslib nových kamen ji utěší. Žena nikdy neztrácí naději, že se jich jednoho dne dočká – oněch dokonale uspokojujících kuchyňských kamen, kamen z jejích dívčích snů.

Jakmile se otázka kamen vyřešila, představujete si, že jste zdárně potlačili veškerý odpor. Žena okamžitě začne hovořit o věcech, o nichž bez uzardění nedokáže mluvit nikdo kromě žen nebo hygieniků.

Privést ženu do nového domu vyžaduje značnou míru taktu. Je nervózní, podezíravá.

„Jsem rád, můj milý Dicku,“ odpověděl jsem mu, „že se o skříních zmiňuješ. Doufám, že právě na ně tvoji matku nalákám. Z jejího pohledu budou skříně jediným světlým bodem; je jich tam celkem čtrnáct. Skříním se odevzdávám s důvěrou, že mne přenesou přes řadu věcí. Budu od tebe chtít, Dicku, abys mě při té příležitosti doprovázel. Vždycky, když tvoje matka zahájí větu frází: ‚Drahý, ale abychom to